एवमर्जुनेनप्रार्थितोभगवानुवाच कालइति इहास्मिन्संग्रामेलोकान्समाहर्तुंभक्षितुंप्रवृत्तःप्रवृद्धोमहान्लोकक्षयकृत्कालोनामपरमेश्वरोस्मि यस्मादेवंतस्मात्कृतेपित्वात्वांविनापिसर्वेनभविष्यंतिमरिष्यंतिकेते सर्वे येप्रत्यनीकेषुशत्रुसैन्येषुयोधाःशूराःभीष्मादयोऽवस्थितास्ते ॥३२॥ तस्मादिति यस्मात्त्वांविनाप्येतेमरिष्यंतितस्मात्त्वंउत्तिष्ठयुद्धाय शेषंस्पष्टं ॥३३॥ माव्यथिष्ठाःएतेमहांतःकथंहंतुंशक्याइत्याकुलीभा वंमागाइत्यर्थः जेतासिजेष्यसि सपत्नान्शत्रून् ॥ ३४ ॥ भगवतैवमुक्तेसतिपश्चात्किंवृत्तमित्यपेक्षायांसंजयउवाच अत्रकृतांजलित्वादिनाचिन्हेनभगवद्वाक्योल्लंघनंकिरीटीनकरिष्यतीतिसूच्यते सगद्गदंभ यहर्षाद्यावेशेनगद्गदेनकंठाकंपनेनसहवर्त्ततइतिसगद्गदंयथाभवतितथाआहउक्तवान् भीतभीतःअत्यंतंभीतःसन्नाहेतिसंबंधः अत्रआहेतिपदलोपेपुनरर्जुनउवाचेतिपुनरुक्तंस्यात् अतःप्रणम्यअर्जुनउवाचेत्ये वसंबंधोनतुप्रणम्यआहेति कातर्हिआहेतिक्रियायागतिः नेयंक्रियाकिंतुअहेतिप्रसिद्ध्यर्थमव्ययमित्यदोषः ॥ ३५ ॥ एकादशभिःश्लोकैरर्जुनउवाच स्थानेइति हृषीकेशसर्वेंद्रियप्रवर्त्तकअंतर्यामिन् त

श्रीभगवानुवाच कालोस्मिलोकक्षयकृत्प्रवृद्धोलोकान्समाहर्तुमिहप्रवृत्तः॥ ऋतेपित्वांनभविष्यंतिसर्वेयेऽवस्थिताःप्रत्यनीकेषुयोधाः॥ ३२॥ तस्मात्त्वमुत्तिष्ठयशोलभस्वजित्वाशत्रून्भुंक्ष्वराज्यंसमृद्धं॥ मयैवैतेनिहताःपूर्वमेवनिमित्तमात्रंभवसव्यसाचिन् ॥ ३३ ॥ द्रोणंचभीष्मंचजयद्रथंचकर्णंतथान्यानपियोधवीरान्॥ मयाहतांस्त्वंजहिमाव्यथिष्ठायुद्ध्यस्वजेतासिरणेसपत्नान्॥ ३४ ॥ संजयउवाच एतच्छ्रुत्वावचनंकेशवस्यकृतांजलिर्वेपमानःकिरीटी॥ नमस्कृत्वाभूयएवाहकृष्णंसगद्गदंभीतभीतःप्रणम्य॥ ३५ ॥ अर्जुनउवाच स्थानेहृषीकेशतवप्रकीर्त्याजगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यतेच ॥ रक्षांसिभीतानिदिशोद्रवंतिसर्वेनमस्यंतिचसिद्धसंघाः॥३६॥ कस्माच्चतेननमेरन्महात्मन्गरीयसेब्रह्मणोप्यादिकर्त्रे॥ अनंतदेवेशजगन्निवासत्वमक्षरंसदसत्तत्परंयत्॥३७॥

वप्रकीर्त्यानामसंकीर्तनेनजगत्प्रहृष्यतियत्तत्स्थानेयुक्तं स्थानेइत्यव्ययंयुक्तमित्यर्थे यत्तवप्रकीर्त्याजगदनुरज्यतेतदपिस्थानेयुक्तं यत्तवप्रकीर्त्यारक्षांसिभीतानिसंतिदिशोद्रवंतिपलायंतेतदपिस्थानेयुक्तं यच्च त्वांसर्वेसिद्धसंघाःकपिलादीनांसमुदायाःनमस्यंतितदपिस्थाने अयंश्लोकोरक्षोघ्नमंत्रत्वेनमंत्रशास्त्रेप्रसिद्धः सचनारायणाष्टाक्षरसुदर्शनास्त्रमंत्राभ्यांसंपुटितोज्ञेयइतिरहस्यं ॥ ३६ ॥ कुतोमांसिद्धसंघानमस्यंतियतस्तेप्यहमिवब्रह्मांडशतानिस्रष्टुमर्हतीत्यतआह कस्मादिति हेमहात्मन्कस्माद्धेतोस्तेत्वांननमेरन्नपितुनमेरन्नेव तत्रहेतुः गरीयसे तेपिगुरवस्त्वमपिगुरुस्तथापित्वमतिशयितोगुरुरसीत्यर्थः कुतोममैवातिशयस्तेषांममचसमानेपिसत्यसंकल्पत्वादौसत्यतश्चाह ब्रह्मणोहिरण्यगर्भस्यापिआदिकर्त्रेपितामहाय पंचमहाभूतसृष्टिद्वाराब्रह्माणंसृजतेइत्यर्थः जगद्व्यापारवर्जं प्रकरणादसन्निहितत्वाच्चेतिन्यायेननित्यसिद्धेश्वरस्यतवाज्ञयातेसर्वेप्यैश्वर्यभाजोभवंतिनतुत्वत्समास्ते अतएवहेअनंत हेदेवानांईश जगन्निवासजगतामालयभूत त्वंअक्षरंशुद्धंब्रह्म कीदृशंअक्षरं यत्सदसत्तत्परं सच्चअसच्चसदसतीताभ्यांपरंचसदसत्तत्परं कार्यंकारणंतदुभयातीतंचेतित्रिविधमित्यर्थः ॥ ३७ ॥

Digitized by Google